Tauno Naumanen

METSÄMIES

Kirjailijan aiemmin julkaistut teokset

Elämän tie 1 (romaani, 2007)

ISBN:798-952-99869-0-3

Elämän tie 2 (romaani 2008)

ISBN: 978-952-99869-1-0

Talja (romaani 2009)

978-952-99869-2-7

Perijä (romaani 1010)

Kuokkavieraana syöpä

(omakohtainen kertomus2012)

978-952-5934-13-7

Tiemestarin testamentti (romaani 2014)

ISBN 978 952 5934-53-3

Mestarista johtajaksi (romaani 2015)

ISBN 978-952-7142-22-6

Ympyrä sulkeutuu (romaani 2016)

ISBN 978-952-7142-63-9

Sisällysluettelo

- MIKA
  - ISÄ-JANNE
  - ÄITI-MARIA
- MIKA
  - MIKA, ÄITI JA ISÄ
  - MIKA JA KIRSI
- MIKA
  - MIKA JA JAANA
  - MARIA JA JAANA
- MIKA
  - MIKA JA RISTO
  - MIKA JA ULLA

MIKA

Mika oli tullut armeijasta. Hän oli vihdoinkin pääsyt itsenäisesti kaivurin puikkoihin, josta oli pikku pojasta saakka haaveillut. Hän muisti kuinka innostunut oli ollut isän ostamasta kaivurista, jota voi vivuista ohjata hiekkalaatikolla. Silloin hän oli jo päättänyt, että aikuistuttuaan perustaa oman koneliikkeen ja alkaa yrittäjäksi, vaikka ei ymmärtänytkään mitä yrittäminen oikein tarkoitti. Isä ja äiti olivat monesti puhuneet naapurin isännästä, Jussilan Jussista, jolla oli omia koneita, ja hän toimi koneyrittäjänä. Jo pienenä poikana Mika oli aina kun vanhempien silmä vältti, mennyt naapurin konehallille, jossa isäntä Jussi huolsi työkoneita.

Mikalla oli kaksi sisarusta, Miikka ja Saija, jotka olivat kaksosia ja häntä viisitoista vuotta vanhempia. Heistä ei ollut Mikalle paljon seuraa. Miikalla ja Saijalla oli omat menonsa, eivätkä he paljon leikkineet Mikan kanssa. Paremminkin aina kiusasivat häntä. Äiti oli sanonut niiden olevan identtisiä, vaikka ei hän silloin ymmärtänyt mitä se tarkoitti. Myöhemmin hän huomasi, kun ne olivat aina yhdessä eivätkä koskaan riidelleet. Mika tunsi itsensä usein yksinäiseksi ja silloin hän erityisesti ajatteli tulevia koneitaan. Lähinaapureissa ei ollut hänen ikäisiä lapsia ja siksi hän oli usein aikuisten seurassa. Vähitellen naapurin Jussista tuli hänelle paras kaveri. Äiti ja isä olivat omissa

hommissaan ja kävivät myös ansiotyössä, vaikka heidän kotinsa oli varsin varakas metsätila.

Molemmat sisarukset Miikka ja Saija kävivät kaupungissa lukioa, eivätkä olleet kuin iltaisin kotona ja silloin ne tekivät läksyjään. Äiti oli ollut kotona, kun hän oli pieni. Myöhemmin

äiti oli sitten mennyt keskussairaalaan töihin. Naapurin Jussin vaimo oli ottanut Mikan hoitoonsa, koska heille oli syntynyt pieni tyttövauva. Emäntä Silja oli sanonut, että siinä hän hoitaa Mikan, kun hoitaa omaa vauvansa. Kun Mika oli kuullut, että äiti lähtee töihin, hänelle oli tullut paha mieli. Mutta kun Jussi isäntä oli ottanut hänet vastaan kuin oman poikansa, oli Mika ollut suorastaan onnellinen. Nyt hän sai olla koko ajan Jussin mukana ja istua monesti traktorin ja puimurinkin hytissä, kun isäntä teki niillä töitä. Hänen kiinnostuksensa suuria koneita kohtaan kasvoi entisestään, ja usko omaan yritykseen vahvistui joka päivä. Muutaman kerran hän oli päässyt ohjaamaan traktoria istuessaan isännän sylissä ja se olikin ollut riemukas hetki. Kun äiti tuli illalla häntä hakemaan kotiin, pojan silmät suorastan loistivat. Äiti kysyikin Mikalta:

– Mikä sinua nyt naurattaa noin kovasti?

– Minä ajoin tänään traktoria.

Jussi tuli Marian luo ja sanoi:

– Mikasta tuleekin oikea konemies. Kyllä otteet ovat sellaiset.

– Älä sinä anna pojan särkeä koneitasi. Eihän vielä osaa suhtautua niihin vakavasti.

– Varmasti osaan, muisti Mika vastanneensa.

– Kyllä minä huolen pidän pojastasi. On mukava, kun minulla on kaveri hommissa. Varsinkin kun Siljan aika menee vauvan hoidossa.

– Mitenkä vauva jaksaa? Maria kysyi.

– Kyllä se minun ymmärtääkseni hyvin jaksaa, mutta yöunet ovat katkonaisia, kun sitä pitää syöttää parikin kertaa yössä. Senkin vuoksi vaimo ei jouda nyt ulkohommiin.

– Niin se on pienen vauvan kanssa, mutta jaksaako Silja sitten hoitaa tätä meidän poikaa?

– Mitäs hoitamista minussa on. Osaan itse syödä ja käydä vessassa, Mika vastasi reippaasti.

– Eihän me miehet tarvita mitään hoitoa, Jussi sanoi ja pöllytti Mikan tukkaa.

– Sanokaa jos teille pojasta on liikaa vaivaa. No lähdetään nyt kotiin, Maria sanoi ja otti Mikaa käsivarresta.

– Minä tulen aamulla heti, kun äiti lähtee töihin, Mika huusi, kun meni äitinsä mukaan.

Mika joutui kääntämään traktoria, kun pellonreuna kaartoi vasempaan. Sitten hän siirtyi taas kaivinkoneen puikkoihin ja jatkoi kaivamista. Työ oli jo sen verran rutiinia, koska hän oli jo aikaisemmin ollut Jussilla hommissa ja opetellut jo silloin käsittelemään koneita. Mika vaipui taas muistoihin.

Hän oli mennyt kouluun ja siellä oli ollut paljon kavereita. Mutta koulupäivän jälkeen hän aina teki läksynsä heti ja lähti sitten naapuriin isännän luokse. Naapurin tyttö oli jo kasvanut ja se halusi lähteä Mikan mukaan, vaikka tämä ei olisi huolinut tyttöä mukaansa. Tytön nimi oli Laila. Mika oppi, että kun hän vähän aikaa leikki Lailan kanssa, hän pääsi sitten lähtemään konehallille, jos isäntä Jussi oli siellä.

Koulu meni hyvin, mutta kun Mika täytti kymmenen vuotta, jotakin tapahtui isän ja äidin välillä. Hän muisti, kun äiti oli tehnyt synttärikakun ja hän oli kutsunut muutaman koulukaverinsa ja naapurin Lailan synttäreihin, isä oli jotenkin vihainen. Äiti oli antanut hänelle lahjaksi traktorikirjan, jossa oli kuvia ja tietoja monen merkkisistä traktoreista. Isä ei ollut antanut mitään. Illalla se oli viskannut hänelle muutaman euron rahan ja mennyt omaan huoneeseensa. Mikalle oli tullut paha mieli ja hän oli mennyt äidin luo tippasilmässä kysymään, mitä pahaa hän oli tehnyt. Äiti oli sanonut, että isällä sattui olemaan huono päivä. Silloin olivat jo Saija ja Miikka opiskelemassa ammattiinsa. Miikka oli Helsingissä ja hänestä tulisi metsänhoitaja. Saija oli Kuopiossa ja valmistuisi aikanaan lääkäriksi. He kävivät muutaman viikon välein kotona ja silloin äiti ja isä olivat niin kuin ennenkin. Varsinkin isä oli hyvinkin iloinen vanhempien lasten vierailusta. Mutta kun

he lähtivät, jotenkin ilmapiiri kotona jäykistyi. Kyllä isä ja äiti keskustelivat käytännön asioista, mutta isä oli häntä kohtaan jotenkin nuiva. Tuolloin hän ei ymmärtänyt mistä oli kysymys. Siksi hän yhä useimmin oli naapurissa, ja varsinkin kesät hän oli Jussin apuna oikeastaan koko ajan.

Kerran kun Mika tuli kotiinsa naapurista keräämästä heinäpaaleja, hän kuuli sisältä kovaa keskustelua. Hän pysähtyi eteiseen ja kuuli isän ja äidin riitelevän. Isä huusi äidille:

– Eihän se ole yhtään minun näköinen. Sehän on ihan sen äijän näköinen koko poika.

– Voi hyvä isä, mitä sinä puhut. Missähän minä olisin sen sillä lailla tavannut. En ole koskaan käynyt yksin siellä, äiti vastasi ääni itkuisena.

– Vai et. Sinähän kävit jatkuvasti sen mailla, milloin mustikassa tai puolukassa. Viivyt niillä reissuilla monta tuntia. Sienessä olit myös jatkuvasti niillä kulmilla, Jussi vastasi myös ääntään korottaen.

– Voi hyvä mies. Sinä olet sairas.

– Kerrankin kun tulit, olivat hameenhelmat aivan sammaleessa. Eivät muut naiset mene hame päällä marjaan. Niillä on housut jalassa, isä sanoi hyvin ivallisesti.

– En sitä housuitta ole minäkään ollut marjassa. Kyllä sinulla on sairas mielikuvitus. Mene ja kysy siltä mieheltä suoraan, äiti vastasi. Mika kuuli, kun äiti meni takakautta ulos.

Mika perääntyi takaisin ja odotti hetken ja meni sitten sisälle. Hän kolisteli eteisessä kenkiään, mutta tupa oli tyhjä. Isä oli ilmeisesti mennyt omaan huoneeseensa. Mika ei ymmärtänyt, mistä oli kyse äidin ja isän välillä.

Saatuaan peruskoulun käytyä keväällä loppuun. Hän päätti pyrkiä Jussille ja Siljalle kesäksi apupojaksi. Hän tekisi, vaikka mitä hommia, ja varmaankin Jussi maksaisi hänelle vähän palkkaakin. Ilmapiiri kotona oli niin tulehtunut, että illat tuntuivat painostavilta. Äiti oli aina ystävällinen ja antoi rahaa, mutta isä oli koko ajan hänelle vihainen. Sitä hän ei

ymmärtänyt. Mika päätti kysyä saisiko hän olla Jussilassa myös yötä. Siellä oli pieni aitta, jossa olisi oikein mukava asua kesällä. Kun hän kertoi Jussille, kuinka vaikeaa kotona oli, niin Jussi lupaisi pestata hänet ja antoi myös luvan yöpyä aitassa. Hän vain sanoi ylimalkaan:

– Isäsi haukkuu väärää puuta, mutta ei kertonut mitään sen tarkemmin.

Vasta vuosien päästä hän sai tietää mikä oli äidin ja isän riitojen syy.

Isä myi metsää, hakkuun tuli tekemään joku puufirman konemies monitoimikoneella. Mika oli kovasti kiinnostunut metsäkoneista. Kone kaatoi puut, karsi ja katkoi sopivan mittaiseksi. Enää ei moottorisahaa tarvittu ja metsätraktori ajoi puut pois. Mika oli istunut melkein koko ajan katsomassa sitä hommaa ja samalla iskostui ajatus, että hän joskus omistaa tuollaiset laitteet. Hän tiesi, että koneet maksavat maltaita, mutta jollakin konstilla hän hankkisi ne. Mika päätti, että hän ei mene lukioon, vaan hän hakeutuu Valtimolle metsäkonekouluun.

Isä suhtautui edelleenkin nuivasti poikaansa kohtaan. Janne oli aikaisemmin kutsunut Mikaa iltatähdeksi ja ollut ylpeä pojasta. Mutta sitten oli tullut jotakin äidin ja isän välille. Nyt tuntui siltä kuin isä käyttäisi sanaa iltatähti pilkkanimenä.

Kun Mika aloitti Valtimon metsäkonekoulun, hän ei enää käynyt joka sunnuntai kotonaan. Häntä ahdisti kotona aina isän asenne. Se ei näyttänyt muuttuvan miksikään. Hänestä näytti, että isä ja äiti nukkuivat eri huoneissa. He pystyivät jokapäiväiset asiansa kommunikoimaan keskenään, olo tuntui silti jännittyneeltä.

Valtimon metsäkoulussa hän pääsi ensikerran kokeilemaan monitoimikonetta. Ensiksi metsäsimulaattorilla piti oppia työ hallitsemaan ja sitten pääsi vasta oikealla koneella metsätöihin. Kyllähän alku oli vaikeaa, mutta vähitellen hän pääsi ohjausjärjestelmän kanssa sinuksi.

Valtimolla oli kuorma-auto ja sillä sai opetella ajamaan. Hän oli käynyt autokoulun heti, kun sai kortin kuorma-autolle. Mika mietti kuinka hän aikanaan saisi metsäkoneet kuljetettua työmaille. Hän suunnitteli hankkivansa traktorin ja siihen kuljetusalustan. Se olisi halvin ratkaisu. Tosin häntä hymyilytti suunnitelmansa, koska hänellä ei ollut aavistustakaan mistä saisi rahaa, mutta usko oli vahva. Joku viisas oli sanonut: ”Jos riittävästi uskoo omiin haaveisiinsa, niin ne toteutuvat.”

Mika haki Valtimon koulun jälkeen töihin metsäfirmaan ja pääsikin ajoittain ajamaan metsätraktoria. Muutaman kerran hän pääsi myös harvesterin puikkoihin. Metsäfirman miehet lupailivat hänelle myöskin pitempiaikaista työtä armeijan jälkeen.

Mika esitti kutsunnassa pyynnön päästä panssarijoukkoihin. Siihen hänellä olivat hyvät mahdollisuudet, koska hän oli ollut monenlaisissa konehommissa. Isäntä Jussi oli antanut hänelle hyvän työtodistuksen ja kertonut siinä mitä kaikkea Mika oli heillä tehnyt. Hän sai kutsun Parolan panssarijoukkoihin Hämeenlinnaan. Siellä hän pyrki huoltopuolelle ja pääsi alokaskoulutuksen jälkeen. Siihenkin auttoi Jussin antama todistus. Olihan Mika tehnyt koneiden huoltoja jo monen vuoden ajan. Hän päätti, että armeijassakin pyrkii koko ajan kohti tavoitettaan. Vaikka panssarivaunut ovat aivan erikoneita kuin traktorit ja metsäkoneet, huolto kuitenkin hyvin samanlaista. Panssariprikaatissa oli myös paljon muita koneita ja nekin huollettiin varikolla.

Mika aloitti armeijan syksyllä ja tuli ensimmäiselle lomalle vähän ennen joulua. Hänen tullessaan kotiinsa siellä ei ollut ketään, vaikka oli lauantai. Läheisestä metsästä kuului hakkuun ääniä ja Mika lähti sinne. Metsäkumpareen takana oli monitoimikone työssä ja oli tehnyt jo melkoisen aukon. Metsä oli sellaista, ettei siinä ollut juuri ollenkaan taimia tai keskenkasvuista metsää, joten uudistaminen piti tehdä istuttamalla aukkoon uudet taimet. Metsä oli täysikasvuista

kuusikkoa ja sammale oli aluskasvustona. Siihen ei luontainen uusikasvusto pääse syntymään, koska suuret kuuset varjostavat maan. Hän näki isänsä seisovan aukon reunalla ja meni tämän luo. Hän nosti kättään isälleen ja kysyi:

– Kuinka ison aukon aiot tähän tehdä?

– Tähän tehdään äitis mentävä aukko, isä murahti. Hetken mietittyään hän jatkoi:

– Äitis lähti läiskimään ja asuu nyt keskussairaalan rinteessä olevassa kerrostalossa.

Mikalta loksahti suu auki, ja hän ei osannut sanoa mitään. Hetken hiljaisuuden jälkeen hän kääntyi pois ja päätti mennä tapaamaan naapuriin Jussilaa. Päästyään tupaan tytär Laila ryntäsi Mikaa kohti, mutta muisti sitten, että hän oli jo varsin iso neiti, eikä olisi soveliasta juosta Mikan syliin niin kuin hän oli pikku tyttönä tehnyt. Vanhempia näytti naurattavan tyttären reaktio ja Mikakin vähän häkeltyi. Heillä oli ikäeroa viisi vuotta ja nyt se näkyi jotenkin selvemmin kuin ennen Mikan lähdettyä Valtimolle opiskelemaan.

– Tulehan sotilas kahville. Tässä ollaan juuri aloitettu kahvin juonti, Jussi sanoi.

– Kiitos. Minä laitan tämän manttelin naulaan, Mika vastasi ja istuutui kahvipöytään.

– Kuinkas siellä sotiminen Parolassa onnistuu?

– Ei se sen kummempaa ole. Minä olen huoltovarikolle komennettu ja hommat ovat aika lailla samanlaisia kuin siviilissäkin. Öljyn ja -suodattimen vaihtoa ja rasvausta ja muutakin puhdistushommaa.

– Onko sinulla pitkä loma? emäntä Silja kysyi.

– Olen tiistaihin saakka. Sunnuntailomalla ei oikein kerkeä kuin käydä kääntymässä.

– Kuinkas hyvin sinä olet tietoinen kotisi asioista? Jussi kysyi suoraan.

– Enpä ole oikein tietoinen, Mika vastasi vaisusti ja jatkoi:

– Isän tapasin tuolla metsässä. Sanoi hakkauttavansa äidin kokoista aukkoa. En tiedä mitä se sillä tarkoitti, Mika sanoi ja katsoi maahan.

– Oletkos tavannut äitisi? Silja kysyi.

– En ole, kun en oikein tiedä missä hän asuu. Isä sanoi, että äiti asuu jossakin sairaalan asunnossa.

– Äitisi asuu siinä sairaalan vieressä kerrostalossa. Muistaakseni se on A-rappu, Silja jatkoi.

– Parempi, että vanhempasi kertovat omat asiansa, niin ei tule mitään väärinkäsityksiä, Jussi sanoi.

– En ala isältä kyselemään. En tiedä mikä sille tuli silloin peruskouluaikana. Jokin asia sitä mättää. En ole suoraan kysynyt, eikä Miikka ja Saijakaan kerro mitään, Mika vastasi hiljaisena. Selvästi näki, että Laila oli osaaottavan näköinen, mutta ei sanonut hänkään mitään.

– Minä lähden tässä kävelemään sinne äidin luokse. En tiedä edes puhelinnumeroa ja onko se töissä.

– Ethän sinä kävelemään lähde. Ota tuo meidän Toyota ja mene sillä. Ei me sitä tänään tarvita. Ja voit tulla tänne yöksi, jos et halua olla vanhempiesi luona, Jussi sanoi.

– Isän kanssa on hankala keskustella. Se vain murahtelee ja lähtee huoneeseensa. Kyllähän minä jotakin kuulin silloin penskana, mutta en ymmärtänyt sitä. Nyt vanhempana olen omassa mielessäni pähkäillyt, mistä välirikko äidin ja isän välillä johtuu. Isä purkaa pahaa oloaan minuun, se tuntuu aika masentavalta. Mutta kun saan armeijan käytyä, karistan tämän kylän tomut jaloistani ja muutan jonnekin. En tiedä vielä minne, Mika purki tuntojaan.

– Kuulehan, älä tietämättä lähde. Minullakin voisi löytyä sinulle kunnon hommia. Olen ajatellut luopua osasta koneista ja keskittyä maanviljelyyn. Ei tuosta tytöstäkään taida traktorikuskia tulla, Jussi sanoi ja katsoi Lailaa.

– Minä menen lukioon, enkä varmasti ala koneita rassaamaan.

– Millä minä niitä sinun koneita lunastan, Mika vastasi.

– Katotaan sitten kun tulet.

– Kiitos kahvista. Jos minä sitten lainaan sitä autoasi.

– Sen verran sanon kuitenkin näin naisena, että isäsi on täysin hakoteillä, Silja jatkoi.

Mika laittoi manttelin päälle ja sai Jussilta auton avaimen.

– Se on siellä tallissa ota sieltä, Jussi sanoi, kun ojensi avaimet Mikalle.

Mika kävi auton tallista ja peruutti sen ulos. Sulki autotallin oven ja kääntyi kaupunkiin päin. Hän ei oikein tiennyt mitä hän äidiltään kysyy, mutta jokin selvyys olisi hyvä saada isän käytökseen. Tosin isän murjottaminen oli jo kestänyt niin kauan, ettei hän sitä enää muistellut.

Mika löysi äitinsä asunnon ja soitti ovikelloa. Hetken päästä äiti avasi oven ja hämmästyi nähdessään poikansa.

– Mistä sinä siihen lennähdit? äiti-Maria huudahti ja halasi poikaansa.

– Sieltä Parolastahan minä tulin tänään junalla.

– Heitä pois tuo rotsi, vai mikä se on armeijan takin nimi.

– Mantteliksi sitä kutsutaan, Mika vastasi ja riisui takin naulaan.

Tyypilliseen äidin tapaan Silja kysyi:

– Oletko sinä poika syönyt, milloin? Minä laitan sinulle ruokaa.

– Söin minä junassa, mutta voin ottaa jotakin, jos sinulla on, Mika vastasi ja istuutui keittiön pöydän ääreen.

– Kävitkö sinä kotona? äiti kysyi.

– Kyllä minä kävin ja tapasin isän.

– Mitä se sinulle kertoi meistä?

– Sanoi tekevänsä siihen lähellä olevaan kuusikkoon äidin mentävää aukkoa. En oikein ymmärtänyt mistä on kysymys?

Äiti oli hiljaa jonkin aikaa, kun laittoi samalla juustovoileipiä. Mika huomasi, että äidiltä valui kyynel toisesta silmästä.

– Vai sellaista kertoi. Mitä sinä sanoit?

– En sanonut mitään. Kävin Jussilassa kahvilla ja sain heidän autonsa lainaan.

– Silläkö sinä tulit? Olisin minä hakenut, kun olisit soittanut.

– Enpä minä tiennyt sinun puhelinnumeroa, kun se entinen ei ole vastannut. Onko sinulla auto? Mika ihmetteli.

– Ostin minä auton ja se puhelin oli vanha. Vaihdoin uuteen ja samalla vihdoin myös numeron. Harmi etten ole viime aikoina jaksanut oikein pitää kehenkään yhteyttä. On sen verran sukset ristissä isäsi kanssa.

– Olenhan minä muutaman vuoden ihmetellyt, miksi se isä on minua kohtaan niin kelju. Miksi se sitä aukkoa hakkauttaa sinne metsään? Mika kysyi.

Äiti oli taas hetken hiljaa ja sanoi sitten:

– Olisihan minun pitänyt sinulle joskus se syy kertoa, mutta kun se on niin naurettava, etten ole saanut koskaan kerrottua. Miikalle ja Saijalle olen kertonut, mutta ne eivät varmaankaan ole sinulle puhuneet mitään.

– Ei niin. Olen joskus kysynyt, mutta molemmat sanoivat, että isä tai äiti saa itse kertoa, Mika sanoi ja katsoi äitiään.

Taas Maria piti taukoa ja oli kuin olisi koonnut ajatuksiaan. Hän otti voileivät uunista ja kaatoi Mikalle vettä kuppiin ja ojensi teepusseja. Sitten hän sanoa paukautti:

– Me erotaan. En jaksa enää sitä helvettiä. Oletin, että mies tulisi järkiinsä. Enkä tarvitsisi omille lapsilleni alkaa kertoa naurettavasta epäluulosta.

– No mikä se on? Vaikka luulen arvaavani sen.

– Isäsi Janne väittää, että sinä et ole hänen lapsensa. Se sai sen jostakin päähänsä, kun kävin marjassa tämän miehen mailla, jonka lapsena se sinua pitää.

– Kyllä mä tuollaista ajattelin. Satuin kerran kuulemaan, kun keskustelitte kovaäänisesti. Kuulin vain sen, että en ole isän näköinen. No kuka se sitten on minun isäni isän mielestä? Mika kysyi suoraan.

Jälleen äiti oli pitkään hiljaa ja joi teetään, mutta sanoi sitten:

– En viiti sanoa kuin, että on naapuri kylästä. Ison talon isäntä, jolla ei ole omia lapsia.

– Olenko minä sen isännän poika? Jos sillä ei ole perillisiä ollenkaan. Minähän varmaankin perisin aikanaan koko talon, Mika heitti pieni hymynkare silmissä.

– Et ole. Mutta jos nyt voisin vaikuttaa, niin saisit olla. Sen verran tässä on ottanut pannuun isäsi kouhottaminen. Mutta kun en ole ikinäni katsonut vieraisiin miehiin päinkään.

– Vai niin. Onhan tuo minunkin hyvä tietää. Minkähän takia niillä ei ole omia lapsia? Mika jatkoi keskustelua vino virne suupielessä.

– Minähän tunnen tämän miehen vaimon varsin hyvin. Kun läksin kotoa, tapasin tämän naisen ja kerroin hänelle miksi lähdin. Ajattelin että se syy tulee kuitenkin hänen korviinsa. On parempi, että kerron sen itse, äiti jatkoi.

– Miten se suhtautui? Mika kysyi.

– Pyysin naisen tänne kahville ja kerroin. Se kuunteli ja alkoi sitten nauramaan. Minä kysyin mikä tässä on niin hauskaa. Se jatkoi, että kyllä he aikoinaan yrittivät saada lapsia ja kävivät vaikka minkälaisissa kokeissa. Ja syy oli selvinnyt, että vika oli miehessä eikä minussa. Joten et sinä ole voinut saada tarpeita lapsen tekoon ainakaan minun mieheltä. Ja se minua tässä naurattaa, vaikka sinulle se on ollut varmasti katastrofi.

– No oletko kertonut isälle? Mikä kysyi.

– En ole. On tämä nyt keskustelu oman pojan kanssa. Nolottaa ja hävettää, mutta ei tätä loputtomiin ole voinut sisälläänkään pitää. Varmasti koko kylä tietää, mutta Janne ei usko mitään.

– No aiotko sinä palata takaisin kotiin, jos isä saa jostakin tuon tietää? Mika kysyi.

– En. Se muutaman kerran syytti huoraksi ja sitten oli muutakin ja ne olivat viimeinen pisara minun maljassani. Ei meidän avioelämästä tule mitään. Kyllä pohja luottamukseen on totaalisesti palanut jo ajat sitten. Olemme nukkuneet eri huoneissa, vaikka kuinka kauan. Sovimme Jannen kanssa, tietyn rahasumman jonka se avioerossa minulle maksaa. Leikattiin takametsästä

viidentoistahehtaarin palsta minulle, jonka siirrän sinun nimiisi, heti kun saamme eroasian kuntoon, äiti vastasi pojalleen.

– En minä sitä tarvitse. Pidä vain se itselläsi pahan päivän varalle.

– Kyllä minä olen sydän kylmänä monta kertaa miettinyt, miltä sinusta tuntuu, kun isäsi alkoi sinuun suhtautua niin tylysti. En puhunut tästä kenellekään, vaikka joitakin juoruja kylällä kulkeekin. On tämä ollut pirun raskasta, mutta kun sain päätöksen tehtyä, nyt on jotenkin helpompi olo. Nyt kun sain vielä sinulle kerrottua, niin uskon olon vieläkin helpottuvan. Olen minä ollut huono äiti, kun en osannut tätä paremmin hoitaa. Toivottavasti annat anteeksi, äiti sanoi ja alkoi itkeä.

– Mitä sinä suotta kannat huonoa omaatuntoa. Isähän tässä on huono, jos jonkun pitää sitä olla. Jotenkin minä pääsin yli jo peruskoulun jälkeen, ja kun olin opiskelemassa ja nyt armeijassa ei se minua ole haitannut. Minulla on omat suunnitelmat ja aion niitä alkaa toteuttaa, kun pääsen armeijasta.

Mika kertoi äidilleen suunnitelmistaan ja äiti kannusti poikaa yrityksessään.

– Minä annan niistä rahoista, jotka saan isältäsi, sinulle osan, pääset alkuun niillä. Miikalla ja Saijalla on hyvät ammatit ja he varmaankin perivät aikanaan Jannen. Isäsi ei varmasti anna sinulle penniäkään. On se niin suivaantunut tähän juttuun.

Molemmat istuivat pitkään hiljaa. Äiti ja poika kävivät mielessään läpi mennyttä aikaa. Se oli molemmille tuskaista, mutta nyt se varmasti helpottaisi. Molemmat tiesivät, että Marian ero Jannesta olisi kylällä monen keskustelun aihe. Tosin Mika oli päässyt sen yli, mutta äidille se tulisi olemaan vaikeaa. Marialla olisi varmasti paljon ymmärtäjiä ja saisi tukea muilta naisilta. Mika ei olisi pysyvästi ennen kevättä täällä ja siihen mennessä kuohut olisivat vaimentuneet. Mikalle tuli mieleen, että

pahimmassa liisterissä olisi Janne-isä. Olisi vain ajan kysymys, milloin kylä saa tietää totuuden. Siinä olisi isälle nieleminen. Janne oli jotenkin ylpeän oloinen ja mukana monessa kunnan toiminnassa. Saattaa olla, että seuraavissa vaaleissa ei enää valtuustopaikka irtoa ja se olisi iso pettymys. Mika jatkoi keskustelua hetken päästä:

– Kuinkahan isä selviää tästä. Varmaankin sinun lähtösi nostaa melkoisen huhumyllyn ja on vain ajan kysymys, kun totuus selviää. Se on isälle kova paikka.

– Olkoon. Minä olen yrittänyt peittää meidän ongelmamme, eikä se ole kovin paljon ulospäin näkynyt. Jotkut ystävät ovat minulta kahdestaan kysyneet, onko jotakin mikä mieltäsi painaa. Olen vain vastannut, että ainahan niitä avioliitossa on ongelmia. Ei se Jannekaan ole kylällä huudellut, vaikka kyllä jotkut kyselivät juuri sinun asumisestasi Jussilassa. Me selitettiin sinun olevan siellä työssä. Ei se helppoa ole ollut, mutta nyt en enää peittele. En tosin ala Jannea julkisesti mollaamaankaan, sillä tämän miehen vaimo joutuisi outoon valoon. Selvittäköön isäsi minun lähtöni niin kuin haluaa, se on hänen murheensa, äiti purki tuntojaan edelleen.

– Onko isä pahoinpidellyt fyysisesti sinua? Mika kysyi ja katsoi äitiinsä.

– No jos jotakin voin Jannesta positiivista sanoa, niin hän ei ole väkivaltainen. Enempi se on ollut murjottamista ja kun se jostakin tiuskaisee, se pakenee omaan huoneeseensa. Miikan ja Saijan käydessä se on niille hyvinkin ystävällinen. Eikä se minullekaan heidän kuullensa tiuski. Lähtöni olikin niille melko yllätys, kun kerroin. Mutta molemmat olivat sitä mieltä, että se on meidän asia, eivätkä he voi asettua kummankaan puolelle. Heillä on oma elämänsä ja molemmat asuvat avoliitossa ja ymmärtävät paremmin, että kahden ihmisen kesken voi tulla erimielisyyttä. Ne olivat vähän huolissaan sinusta, mutta lupasin kertoa sinulle, kun tulet lomalle.

– Olen minä jonkun kerran soittanut kummallekin, mutta meidän ajatusmaailmamme ovat niin erilaiset, että vaikea on keskustella.

– Te olette luonteenpiirteiltänne aika lailla erilaisia. Sinä olet heihin nähden vilkas ja huomattavasti vahvemman oloinen kuin Miikka ja Saija. He ovat tulleet isäänsä. Hyvin hoikkia ja jonkin verran sisäänpäin kääntyneitä. Jo pienenä lapsena, kun tuli erimielisyyksiä, molemmat pakenivat paikalta ja murjottivat aivan kuin isänsä. Sinä muistutat hyvin paljon minun isääni. Hän oli sinun mittainen ja myöskin aika tanakka ja oli hyvä seuramies. Tämä on varmasti yksi syy, mikä sai isäs epäilemään isyyttään. Isänikin oli harteikas ja melkoinen suupaltti, äiti kertasi muistikuviaan.

– Voi se olla isälle vielä tiukka paikka. Miten se tulee juttuun ruuan ja siivouksen kanssa.

– Isäsi osaa laittaa ruokaa ja siivotakin jos haluaa. Onhan hän vasta alle kuudenkymmenen. Kyllä niitä leskiä aina löytyy tuollaiseen taloon, äiti vastasi.

– Mutta mitenkäs sinä tulet juttuun? Olet yksinäinen ja mikä on toimeentulosi? Mika kysyi huolestuneena.

– Mikä mulla on ollessa. Mulla on varma ammatti ja hankin tästä läheltä oman asunnon, kun saan rahat Jannelta. En minä tyhjin käsin lähde. Onhan siinä tilassa metsää yli sata hehtaaria. Se tosin on kolmen kunnan alueella. Osa on Kontiolahdella ja osa Kiihtelysvaarassa. Lisäksi on se Ilomansin metsätontti. Jos olisin ollut ilkeä, olisin voinut vaatia ositusta ja panna metsät kahtia. Katsoin kuitenkin, että en ole metsänhoidon asiantuntija. Olisin joutunut aina kyselemään apua. Onhan Miikka metsänhoitaja, mutta hän on töissä valtion metsäosastolla. Ei se täällä usein käy, parempi kun muut hoitavat metsiä ja minä otan pesästä oman osuuteni rahana. Se on helppo sijoittaa asuntoon ja muuhunkin jos haluan. Tämä on minulle ihan hyvä ratkaisu.

– Älä nyt lähde tyhjin käsin. Kyllä se tila on aika arvokas, ja metsät on hoidettu hyvin. Aukkoja ei ole juuri tehty, ja jos

on tehty, heti on istutettu uudet taimet, Mika vastasi.

– Siksi juuri pyysin rahana. Mutta jääthän sinä tänne yöksi? Minä laitan tähän sohvaan sinulle vuoteen, äiti muutti puheenaihetta.

– Minun pitäisi viedä Jussin auto pois, jos ne vaikka aamulla tarvitsevat, Mika huolestui.

– Minä lähden sinut hakemaan tänne takaisin. Kerkeän vielä käymään kaupassa. Saadaan jutella yön seutu rauhassa. Huomenna minulla on töitä ja samoin maanantaina. Ehdit sinä sitten olla isäsi kanssa, jos haluat.

– En minä sinne mene yöksi. Jussilat pyysivät tulemaan heille. Jussilla on jokin suunnitelma minun työllistämiseksi. Mutta mukava on jäädä nyt tänne, Mika vastasi.

Mika ja äiti ajoivat peräkkäin takaisin Kontiolahdelle, jossa heidän kotinsa sijaitsee. Mika vei auton avaimet Jussilaan ja äiti odotti autossa. Mika ilmoitti menevänsä äitinsä luokse yöksi.

– Miten sinä sinne pääset? Minä voin heittää sinut sinne, Jussi sanoi.

– Äiti tuli omalla autollaan ja menen hänen kyydissä takaisin.

– Onko äitisi auton ostanut? Jussi ihmetteli.

– On sillä pieni käytetty Nissan. Sillä se ajelee.

– Pyydä äitisi sisään kahville, Silja emäntä pyysi.

– Ei se varmasti lähde, kun se sanoi käyvänsä kaupassa.

– Tule sinä käymään kuitenkin ennen kuin palaat takaisin lomalta. Minulla on sinulle tärkeää asiaa, Jussi pyysi.

– Minä tulen käymään, vaikka huomenna jos sopii. Äiti onkin töissä koko loman ajan, Mika vastasi ja toivotti hyvää illanjatkoa ja meni äitinsä autoon.

– Aja sinä, olet varmaankin parempi ajaja, äiti pyysi.

– Hyvinhän tuota ajoit. Tämähän näyttää varsin uudelta. Ajettu vasta vajaa kolmekymmentätuhatta. Sinultahan on mennyt tähän kaikki säästösi, Mika sanoi.

– Ei mennyt. Tämä maksettiin meidän yhteiseltä tililtä. Sanoin Jannelle, jos et maksa autoa niin otan meidän

Hondan. Ei se pahemmin siitä jurnuttanut. Me hoidettiin perintöasiat aika sopuisasti. Kumpainenkin tajusi, ettei yhteiselämä enää onnistu ja oikeuteen ei kannata lähteä perintöriidan vuoksi. Siinä häviävät vain kaikki.

Mika pysäytti auton lähikaupan eteen ja jäi äitiään odottamaan autoon.

Kotiin päästyään äiti laitteli iltapalaa ja keskustelu liikkui kylän tapahtumissa ja Mikan armeijan tekemisissä.

He katsoivat televisiosta elokuvaa ja sen jälkeen menivät nukkumaan. Äiti lupasi auton loman ajaksi Mikalle. Mika sanoi käyvänsä Jussilassa ja hakemassa kotoaan muutamia tavaroita.

– Nuku aamulla pitkään. Minä menen jo kahdeksaksi töihin. Sinä voit yöpyä täällä koko lomasi ajan. Silloin ei kukaan luule, että me oltaisiin huonoissa väleissä. Tietenkin saat mennä isäsi luokse, mutta en tiedä kuinka helppoa sinulla on siellä olla. Minusta olisi mukavampi, että olet täällä. Maanantai-iltana on jooga, mutta ei minun ole pakko sinne mennä, äiti kertoi.

– Kyllä minä olisin täällä mieluummin yötä kuin isän luona. Jotenkin se ilmapiiri ahdistaa, kun et sinäkään ole siellä. Tietenkin menet joogaan, osaanhan minä olla yksin.

Nukkumaan mentyään Mikan ajatukset pyörivät isän sanomisessa. Kenen hän luuli olevan minun isäni. Mika tunsi olevansa enempi äitinsä oloinen kuin isänsä.

Aamulla Mika kuuli, kun äiti lähti töihin, mutta hän päätti lojua vielä vuoteellaan.

Hän jäi erityisesti miettimään sitä, mitä äiti oli sanonut, että tämä lahjoittaa hänelle osan erorahoistaan. Hän ei niitä millään haluaisi ottaa, mutta jos äiti tekee niin, ei hän sitä voi mitenkään estää. Varmaankin äiti tunsi huonoa omaatuntoa, kun isä oli häntä kohdellut kaltoin jo pienestä pitäen. Mitä hän tekee metsäpalstalla? Eilen hän oli sanonut Jussilalle, että millä rahalla hän ostaa tältä koneita. Ei hänellä ole rahaa sellaisiin hankintoihin. Nyt näytti kuitenkin siltä, että hän voisi saada jonkinlaisen pesämunan äidiltään.

Jotenkin äidin lahjoitukset sotivat hänen moraaliaan vastaan, mutta toisaalta kyllähän kotitila aikoinaan tulee heidän sisarusten omaisuudeksi. Ei isäkään testamenttaa omaisuuttaan vieraille ihmisille. Hän antaa tilan Miikalle ja Saijalle. Saako hän mitään? Kyllähän lakiosan saa, mutta paljonko se on, sitä hän ei osannut edes arvailla. Mika ei ollut halunnut kysyä äidiltään kuinka suuren rahasumman hän oli vaatinut isältä erossa. Mutta kun nyt ajatteli, niin ei se ihan pieni summa ole. Isällä ja äidillä on hyvä omakotitalo, joka on pidetty kunnossa. Talossa on autotallit ja metsäkoneita ja auto. Metsän arvoa hän ei osannut arvioita ollenkaan. Oliko äiti tietoisesti halunnut palan metsämaata, jonka antaisi minulle. Nämä asiat aikanaan selviäisivät ja sitten hän osaisi suunnitella tulevaisuuttaan paremmin.

Mika oli Valtimolla tavannut tytön, jonka kanssa oli iltaisin kuljeksinut. Mutta armeijaan mentyään he olivat muutaman kerran kirjoitelleet. Nyt oli kuitenkin sekin yhteys loppunut. Armeijassa ei juuri ikäisiään naisia tavannut, eikä Mikalla ollut tyttöystävää täällä kotikylällä. Peruskouluaikaiset kaverit olivat hajonneet eripuolille maata, eikä hän ollut pitänyt yhteyttä heihinkään.

Hän nousi ylös ja laitteli petiään kasaan ja söi äidin laittamia voileipiä. Sitten hän lähti ajamaan kohti Jussilaa. Jussilan isäntäväki oli paikalla ja kahvipöydässä Jussi kysyi:

– Joko asiat äidin kanssa selvisivät?

– Kyllä ne selvisivät, mutta kertokoot itse mitä haluavat. En aio ottaa kantaa vanhempien erimielisyyksiin, Mika vastasi.

– Se onkin viisasta. Kyllä aikuisten ihmisten on itsensä selvitettävä omat välit, Silja-emäntä jatkoi.

Ja siihen se juttu jäi. Ei Mikallakaan ollut mitään tarvetta vanhempiensa riita-asioita selvittää.

– Sanoin sinulle eilen, että olen luopumassa tuosta traktorista, peräkaivurista ja etukuormaajasta. En kerkeä enää kenellekään ojia kaivella, Jussi kertoi ja jatkoi: